

POHĽAD ZÁKONODARCU NA ROZPOR MEDZI ZÁKONOM A SMERNICOU V OTÁZKE ČLENENIA SPLÁTOK SPOTREBITEĽSKÉHO ÚVERU NA SPLÁTKY ISTINY, SPLÁTKY ÚROKOV A SPLÁTKY INÝCH POPLATKOV

Dňa 12.10.2017 pribudol vo veci (ne)možnosti eurokonformného výkladu zákona č. 129/2010 Z. z. v otázke členenia splátok spotrebiteľského úveru na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov podstatný právny argument. Národná rada Slovenskej republiky totiž dňa 12.10.2017 prijala zákon č. 279/2017 Z. z., ktorým s účinnosťou od 01.05.2018 upustila od požiadavky členenia splátok spotrebiteľského úveru na splátky istiny, úrokov a iných poplatkov. Vyššie uvedenú zmenu zákonodarca odôvodnil skutočnosťou, že bez takejto zmeny by bol Zákon (naďalej) v rozpore so Smernicou a tiež dôvodom, že týmto krokom zákonodarca napráva skutočnosť, že Slovenská republika pri implementácii Smernica išla, napriek požiadavke tzv. úplnej harmonizácie, nad rámec podmienok stanovených Smernicou. Samotný zákonodarca tak priamo potvrdil, že Zákon je v tejto otázke v rozpore so Smernicou a že *eurokonformný* výklad Zákona skrze zásadu zákazu výkladu zákona *contra legem* nie je možný.

1. ÚVOD

Advokátska kancelária WEBBER LEGAL dňa 21.12.2016 publikovala na stránkach odborného portálu www.najpravo.sk právnu analýzu s názvom „Prečo rozsudok SDEU vo veci Home Credit Slovakia c/a Klára Bíróová nie je spôsobilý zmeniť rozhodovacia prax všeobecných súdov SR“. Táto právna analýza je dostupná tiež priamo na stránkach advokátskej kancelárie www.webberlegal.sk.

Vyššie uvedená právna analýza sa venovala, okrem iného, problematike, či národnú legislatívu (zákon č. 129/2010 Z. z., ust. § 9 ods. 2 písm. l) (ďalej len „**Zákon**“) v znení „Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov...“) je možné vykladať eurokonformne (t. j. v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES, článok 10 ods. 2 písm. h) (ďalej len „**Smernica**“), v zmysle ktorého „zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa“, resp. či Smernici je možné priznať priamy účinok, a to (nielen) v kontexte záveru rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 (Home Credit Slovakia, a.s., c/a Klára Bíróová) (ďalej len „**Rozsudok C-42/15**“).

Záverom a výsledkom tejto právnej analýzy bolo, že v prípade, ak splátky spotrebiteľského úveru nie sú v zmluve o spotrebiteľskom úvere rozčlenené na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Vyššie uvedený záver je odôvodnený právnymi argumentmi opierajúcimi sa o skutočnosť, že priamy účinok Smernice nie je možný (nakoľko sa jedná o právne vzťahy horizontálne, teda medzi jednotlivcami) a nepriamy účinok Smernice (teda *eurokonformný* výklad ust. § 9 ods. 2 písm. l) Zákona) nie je možný tiež, nakoľko vnútroštátne právo - Zákon, nad rámec Smernice zakotvuje prísnejšie podmienky v otázke členenia splátok, čo vzhľadom na zásadu zákazu výkladu *contra legem* a zásady právnej istoty¹ zakladá prekážku *eurokonformného* výkladu.

¹ Požiadavka členenia splátok na splátky istiny, úrokov a poplatkov bola podporená konštantnou judikatúrou slovenských súdov potvrdenou rozsudkami Najvyššieho súdu SR, desiatkami rozhodnutí krajských súdov a stovkami rozhodnutí

Okrem vyššie uvedeného *eurokonformného výkladu* Zákona, ktorý v uvedenom prípade cez zásadu zákazu výkladu Zákona *contra legem* a zásadu právnej istoty nie je možný, vyššie uvedený záver požiadavky členenia splátky na splátky istiny, úrokov a poplatkov je v právnej analýze podporený tiež výkladom *jazykovým* (gramatickým, verbálnym)² a výkladom *logickým*³.

2. PREHLAD JUDIKATÚRY SLOVENSKÝCH SÚDOV PO PRIJATÍ ROZSUDKU C-42/15

Ako vyplýva z prehľadu judikatúry uvedenej nižšie, vyššie uvedené závery právnej analýzy potvrdila aj súdna prax všeobecných súdov SR po prijatí predmetného Rozsudku C-42/15:

- Rozsudok Krajského súdu v **Prešove** zo dňa 30.03.2017, sp. zn. 21 Co/104/2016
- Rozsudok Krajského súdu v **Trenčíne** zo dňa 31.10.2017, sp. zn. 27 Co/136/2017
- Rozsudok Krajského súdu v **Košiciach** zo dňa 28.09.2017 sp. zn. 3Co/345/2016
- Rozsudok Krajského súdu v **Žiline** zo dňa 27. 09. 2017 sp. zn. 7Co/158/2017
- Rozsudok Krajského súdu v **Nitre** zo dňa 20.07.2017 sp. zn. 7Co/53/2017
- Rozsudok Krajského súdu v **Trnave** zo dňa 15.05.2017 sp. zn. 23Co/815/2015
- Rozsudok Krajského súdu v **Bratislave** zo dňa 16.08.2017 sp. zn. 15Co/10/2017⁴

Závery o bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru teda boli po prijatí Rozsudku C-42/15 judikované všetkými krajskými súdmi na území Slovenskej republiky (a desiatkami rozsudkami okresných súdov), **s výnimkou:**

---

okresných súdov SR, ktoré boli povinné vykladať Zákon eurokonformne (a teda ho aj tak vykladali) nielen od momentu vynesenia Rozsudku C-42/15, ale odo dňa samotného prijatia Smernice. Inými slovami, napriek existencii rozporu požiadavky Smernice a Zákona, pričom tento rozpor trval od samotného prijatia Zákona v roku 2010, tieto sudy konštantne rozhodovali v prospech požiadavky členenia splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky iných poplatkov.

² V skratke, z jazykového výkladu Zákona vyplýva výklad členenia splátok na splátky istiny, úrokov a poplatkov. Bližšie je táto problematika rozobraná v právnej analýze s názvom „Prečo rozsudok SDEU vo veci Home Credit Slovakia c/a Klára Bíróová nie je spôsobilý zmeniť rozhodovacia prax všeobecných súdov SR“ publikovanej na stránkach odborného portálu www.najpravo.sk

³ V skratke, z logického výkladu vyplýva, že zákonodarca nepoužil rovnakú terminológiu, ako Smernica, ale v Zákone špecifikoval splátky na splátky úrokov, istiny a poplatkov. Logicky teda chcel povedať niečo iné ako Smernica. Bližšie je táto problematika rozobraná v právnej analýze s názvom „Prečo rozsudok SDEU vo veci Home Credit Slovakia c/a Klára Bíróová nie je spôsobilý zmeniť rozhodovacia prax všeobecných súdov SR“ publikovanej na stránkach odborného portálu www.najpravo.sk

⁴ Krajský súd v Bratislave, podľa súdnych rozhodnutí zverejnených na webovom portáli Ministerstva spravodlivosti SR, sa ako jediný krajský súd nevyjadroval *expressis verbis* k otázkam priameho a nepriameho účinku Smernice a k záverom Rozsudku C-42/2015 v kontexte požiadavky Zákona na členenie splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov. Krajský súd v Bratislave však vo viacerých svojich rozhodnutiach, vrátane rozsudku uvedeného vyššie, judikoval, že Zákon je potrebné vykladať tak, že tento vyžaduje, aby zmluva uvádzala splátky spotrebiteľského úveru v členení na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov, v opačnom prípade sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Nakoľko predmetný rozsudok Krajského súdu v Bratislave bol prijatý dňa 16.08.2017, t. j. po vynesení Rozsudku C-42/2015, ako aj vzhľadom na zásadu *iura novit curia* a s tým súvisiacu zásadu uvedenú v ust. § 186 ods. 1 C.s.p., že „*právne predpisy zverejnené alebo oznámené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky a právne záväzné akty Európskych spoločností a právne záväzné akty Európskej únie, ktoré boli zverejnené v Úradnom vestníku Európskych spoločností a v Úradnom vestníku Európskej únie, sa nedokazujú*“, je nevyhnutné tento rozsudok Krajského súdu v Bratislave vykladať tak, že Smernici, nakoľko sa ňou vysporiadať mal, súd nepriznal ani priamy, ani nepriamy účinok.

- Krajského súdu v **Banskej Bystrici**⁵, a
- senátu **9 Co Krajského súdu v Prešove**, ktorý (senát) konštantne prijíma v podstatných otázkach týkajúcich sa spotrebiteľských úverov rozsudky protichodné jednak od rozsudkov ostatných senátov Krajského súdu v Prešove, ale aj od ustálených záverov iných všeobecných súdov SR⁶, a
- ojedinelého rozsudku **Krajského súdu v Prešove sp. zn. 11Co/39/2016**, ktorý sa v kontexte Rozsudku C-42/15 pokúša zdefinovať, ktoré náležitosti zmlúv o spotrebiteľských úveroch sú takými náležitosťami, neuvedenie ktorých má za následok, že spotrebiteľ nemá možnosť posúdiť rozsah svojho záväzku (pričom členenie splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky iných poplatkov takou náležitosťou podľa tohto rozsudku nie je); tento rozsudok sa priamo nevenuje ani otázke priameho ani nepriameho účinku Smernice, ale len v jednom bode svojho odôvodnenia (bod 19.) poukazuje na skutočnosť, že podľa názoru odvolacieho súdu sú tam uvedené náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere pre spotrebiteľa postačujúce, aby posúdil rozsah jeho záväzku a z tohto dôvodu podľa názoru súdu „zmluva o úvere mala všetky náležitosti v zmysle zákona, na základe ktorých žalobkyňa mohla posúdiť rozsah svojho záväzku“ (bod 20.). K tomuto ojedinelému rozsudku v krátkom čase zverejníme právny rozbor s poukazom na zreteľný *arbitrárny* a *contra legem* výklad Zákona, keďže (Zákon) taxatívne vymenúva prípady, v ktorých sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov a neponecháva túto otázku na úvahu súdu.

3. POHLAD ZÁKONODARCU

Slovenský zákonodarca pristúpil **dňa 12.10.2017** k novelizácii (*okrem iného*) predmetného ustanovenia Zákona o členení splátok na splátky istiny, úrokov a iných poplatkov, keď prijal **zákon č. 279/2017 Z. z.** (ďalej len „**Novela**“), ktorá nadobudne **účinnosť dňa 01.05.2018**. Predmetnou Novelou zákonodarca novelizoval Zákon a to tak, že zmenil Zákonnú požiadavku na obsah zmluvy o spotrebiteľskom úvere, keď v ust. § 9 ods. 2 písm. i) sa slová "**a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov**" nahrádzajú slovami "**frekvenciu splátok**".

Požiadavka Zákona pred novelizáciou	Požiadavka Zákona po novelizácii	Požiadavka Smernice
Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať ... výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov , prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami	Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať ... výšku, počet, frekvenciu splátok a prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami	Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia;

⁵ Ktorý zastáva právny názor, že Zákon, napriek zákazu vykladať vnútroštátne právo *contra legem*, je možné vykladať *eurokonformne* tak, že spotrebiteľský úver nemusí obsahovať členenie splátok na splátky istiny, úrokov a iných poplatkov

⁶ Okrem rozsudku vo veci priznania nepriameho účinku Smernice vo veci členenia splátok napr. v **rozsudku zo dňa 26.09.2017, sp. zn. 9Co/48/2017**, sa tento senát v danom rozsudku odchyľuje aj od súdnej praxe všeobecných súdov týkajúcej sa výkladu aj iných náležitostí zmluvy o spotrebiteľských úveroch. Obdobne tiež v **rozsudku zo dňa 19.10.2017, sp. zn. 9Co/132/2017**, zaujal tento senát právny názor kontradiktórny voči iným rozsudkom všeobecných súdov týkajúcich sa otázky (ne)platnosti postúpenia pohľadávky banky na tretiu osobu v kontexte ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách, kde v prípade nedodržania postupu ustanoveného v tomto ustanovení zákona o bankách všeobecné súdy hodnotia právny úkon postúpenia ako neplatný z dôvodu rozporu so zákonom, pričom uvedený senát vyjadril právnu podporu postúpenia pohľadávky banky na tretiu osobu aj napriek nedodržaniu citovaného ustanovenia zákona o bankách.

spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia	spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia	
--	--	--

Vyššie uvedenou novelou Zákona prijatou zákonodarcom skrze zákon č. 279/2017 Z. z. zákonodarca potvrdil, že do účinnosti Novelu Zákon požadoval členenie splátok na splátky istiny, úrokov a iných poplatkov, a od účinnosti Novelu zákonodarca od tejto požiadavky upúšťa.

Vyššie uvedené vyplýva z z:

- a) teleologického a autentického výkladu Zákona v znení zákona č. 279/2017 Z. z. (výkladom *e ratione legis*), a
- b) logického výkladu Zákona v znení zákona č. 279/2017 Z. z. (metódou *a contrario* ako aj metódou *ad absurdum*).

Ad a) Teleologický a autentický výklad

Teleologický výklad (dynamický, výklad *e ratione legis*, teda zo zmyslu zákona) je výklad, ktorý skúma úmysel zákonodarcu a opiera sa najmä o dôvodovú správu k skúmanému právnomu predpisu, o priebeh rozpravy k právnomu predpisu v zákonodarnom zbore a pod.

Z dôvodovej správy k Novele Zákona vyplýva, že dôvody na zmenu Zákona sú nasledovné:

„Legislatívno-technická úprava v nadväznosti **na zabezpečenie súladu so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES** z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len "smernica 2008/48/ES") aj v spojitosti s úpravou náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere v § 9 ods. 2. Vypustenie náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere bolo nevyhnuté z dôvodu záverov Rozsudku Súdneho dvora Európskej únie z 9. novembra 2016 vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s./Klára Bíróová. V zmysle uvedeného rozsudku zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať len náležitosti výslovne uvedené v čl. 10 ods. 2 smernice 2008/48/ES, a to vzhľadom k tomu, že touto smernicou sa zabezpečuje úplná harmonizácia v oblasti spotrebiteľských úverov (v článku 22 ods. 1 smernice 2008/48/ES je uvedené, že „členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice.“ Zmluva o spotrebiteľskom úvere môže obsahovať aj prípadné iné zmluvné podmienky zakotvené v čl. 10 ods. 2 písm. u) smernice 2008/48/ES, avšak tieto podmienky musia byť individuálne dohodnuté so spotrebiteľom v rámci ich úverového zmluvného vzťahu, ako to vyplýva z bodu 57 predmetného rozsudku. Ustanovenie čl. 10 ods. 2 písm. u) smernice 2008/48/ES by sa nemalo podľa bodu 58 rozsudku vykladať tak, že oprávňuje členské štáty, aby vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovili povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere iné náležitosti, než sú tie, ktoré vymenúva článok 10 ods. 2 uvedenej smernice. **Ak by sme predmetné ustanovenia ponechali v zákone č. 129/2010 Z. z., Slovenská republika by išla nad rámec podmienok stanovených smernicou.** Súčasne zákon neobmedzuje veriteľa v tom, aby nad rámec zákona dohodol so spotrebiteľom doplnenie ustanovení, ktoré pomáhajú spotrebiteľovi pochopiť rozsah jeho záväzku. V záujme každého veriteľa, ktorého zámerom je zodpovedné podnikanie a poskytovanie spotrebiteľských úverov je poskytnutie čo najkomplexnejšieho rozsahu informácií. Veriteľ môže do zmluvy uviesť aj ďalšiu informáciu, napr. odplatu pre daný spotrebiteľský úver.“⁷.

Zákonodarca teda vyjadril, že novelu Zákona prijíma „na zabezpečenie súladu so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES“. Z tohto vyjadrenia zákonodarcu vyplýva, že ak zákonodarca mení Zákon preto, aby zabezpečil súlad so Smernicou, podľa zákonodarcu doterajšie znenie Zákona v súlade so Smernicou nie je. Ak by totiž zákonodarca bol toho názoru, že predmetné ustanovenie je v súlade so Smernicou, tento Zákon by vôbec nemenil.

⁷ dôvodová správa k bodom 3, 30, 35, 45 zákona č. 279/2017 Z. z., dostupná na odkaze <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=6484>

Vyššie uvedené je podporené tiež vyjadrením zákonodarcu, že „*Ak by sme predmetné ustanovenia ponechali v zákone č. 129/2010 Z. z., Slovenská republika by išla nad rámec podmienok stanovených smernicou*“. Z tohto odôvodnenia zákonodarcu vyplýva **jednoznačný záver, že ak by zákonodarca Zákon nezmenil, Zákon by bol v rozpore so Smernicou**. Inými slovami, **zákonodarca teda vyjadril, že Zákon v znení do účinnosti novely Zákona skrze zákon č. 279/2017 Z. z., je v rozpore so Smernicou**, a zákonodarca tento rozpor napráva novelizovaním Zákona. Zákonodarca tak potvrdil, že pri implementovaní Smernice do vnútroštátneho poriadku, napriek zákazu zachovať a zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení Smernice (požiadavka tzv. úplnej harmonizácie⁸), tento zákaz porušil a „išiel nad rámec stanovených smernicou“.

V zmysle ustanovenia **§ 96 ods. 1 zákona č. 350/1996 Z. z.** o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky, ktoré je systematicky zaradené v desiatej časti s názvom *Rokovanie o návrhoch zákonov*, platí, že: **„*písomné odôvodnenie schválených zmien a doplnkov sa považuje za súčasť návrhu zákona a použije sa pri výklade a uplatňovaní zákona*“**.

S poukazom na uvedené platí záver, že vyššie citované odôvodnenie zmeny Zákona v časti členenia splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky iných poplatkov poníma silu **tzv. autentického výkladu**, ktorý je z pohľadu metód právneho výkladu v literatúre venujúcej sa metodológii interpretácie a nachádzania práva označovaný **nielen metódou interpretačnou, ale dokonca za istých podmienok aj metódou originálnej tvorby práva**⁹.

Vzhľadom na zákaz eurokonformného výkladu Zákona v prípade, ak by sa jednalo o výklad Zákona *contra legem*, je potrebné prijať záver, že do účinnosti Novely Zákona je Zákonnou požiadavkou zmlúv o spotrebiteľských úveroch, sankcionovanou bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou spotrebiteľského úveru, uvedenie členenia splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky iných poplatkov.

Ad b) Logický výklad Zákona v znení zákona č. 279/2017 Z. z. (metódou *a contrario* ako aj metódou *ad absurdum*)

---

⁸ Tzv. úplná harmonizácia spočíva v tom, že členské štáty pri implementácii Smernice nesmeli zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto Smernice. Túto tzv. úplnú harmonizáciu zakotvila Smernica vo svojom článku 22 *expressis verbis*, keď ustanovuje, že "*Kedže táto smernica obsahuje harmonizované ustanovenia, členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice*".

⁹ BUDJÁČ, M. Komentár k ust. § 52 Občianskeho zákonníka. In: Števíček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I., II. § 1 – 880. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2015. V predmetnom komentári autor poukazyval na výklad ust. § 52 Občianskeho zákonníka v znení jeho novely vykonanej zákonom č. 102/2014 Z. z. Nižšie citujeme právny názor autora na zmeny zákona vykonané novelizáciou: „*Vzhľadom na skutočnosť, že predmetná novelizácia ustanovenia § 52 ods. 2 OZ má svoj pôvod v zákonodarnej iniciatíve výborov Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „NR SR“) a bola iniciovaná a schválená Výborom Národnej rady Slovenskej republiky pre hospodárske záležitosti, podľa ustanovenia § 96 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v platnom znení: „Písomné odôvodnenie schválených zmien a doplnkov sa považuje za súčasť návrhu zákona a použije sa pri výklade a uplatňovaní zákona.“ S poukazom na uvedené máme preto za to, že vyššie cit. odôvodnenie doplnenia ustanovenia § 52 ods. 2 OZ poníma silu tzv. autentického výkladu, ktorý je z pohľadu metód právneho výkladu v literatúre venujúcej sa metodológii interpretácie a nachádzania práva označovaný nielen metódou interpretačnou, ale dokonca za istých podmienok aj metódou originálnej tvorby práva. Z odôvodnenia doplnenia ustanovenia § 52 ods. 2 OZ, ktoré bolo vykonané formou návrhu výboru NR SR vyplýva, že zákonodarca má bezpochyby za to, že na všetky spotrebiteľské záväzky, a teda aj na spotrebiteľské záväzky, ktoré sú svojou povahou tzv. absolútnym obchodom sa má prednostne použiť právny režim Občianskeho zákonníka, a nie Obchodného zákonníka. Na uvedenej skutočnosti nič nezmenila ani novelizácia zákona č. 102/2014 Z. z. vykonaná zákonom č. 151/2014 Z. z. s účinnosťou od 12. júna 2014, ktorou bola účinnosť novelizačného bodu 1 čl. II posunutá na 1. apríl 2015, a to z dôvodu, že predmetné ustanovenie chápe výkladový status a jeho cieľom je iba *expressis verbis* vyjadriť aj dosiaľ platné pravidlo prednostného použitia režimu Občianskeho zákonníka na spotrebiteľské záväzky.“*

Bez hlbšej právnej analýzy, zo samotnej logiky veci, logickým výkladom Zákona v znení zákona č. 279/2017 Z. z. a Zákona v znení do nadobudnutia účinnosti zákona č. 279/2017 Z. z., metódou *a contrario* (*dôkaz opakom, dôkaz z opaku*), dospejeme k záveru, že **ak od 01.05.2018 zákonodarca zmenil Zákon tak, že nevyžaduje členenie splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky iných poplatkov, tak do 30.04.2018 takéto členenie požaduje. Ak by totiž členenie nepožadoval ani do 30.04.2018, nemal by dôvod predmetné ustanovenie meniť.**

Obdobne, logickým výkladom Zákona v znení zákona č. 279/2017 Z. z., metódou *reductio ad absurdum*, opäť dospejeme k záveru, že do 30.04.2018 Zákon požaduje členenie splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky iných poplatkov. Vyššie uvedené vyplýva z argumentácie, že keďže zákonodarca predmetné ustanovenia Zákona zmenil, navyše z dôvodu, že toto je v rozpore so Smernicou, bolo by absurdné, aby zmenené ustanovenie Zákona (vypustenie požiadavky na členenie splátok) malo rovnaký význam a výklad ako ustanovenie účinné do novelizácie Zákona. Ak by sme povolili eurokonformný výkladom Zákona v znení účinného do účinnosti Novelu, týmto výkladom **by sme dospeli k absurdnému záveru, že ustanovenie pojednávajúce o konkrétnej požiadavke na náležitosť zmluvy** o spotrebiteľskom úvere (ktorou je otázka členenia alebo nečlenenia splátky úveru) **pred Novelou a po Novele by malo rovnaký právny význam a rovnaký právny obsah.**

4. ZÁVER

V otázke rozporu medzi Smernicou a Zákonom vo veci členenia splátok spotrebiteľského úveru na splátky istiny, úrokov a iných poplatkov nie sú v súdnej ani teoretickej rovine pochybnosti o tom, že vzhľadom na charakter spotrebiteľských sporov (horizontálne spory medzi jednotlivcami) a právnu silu Smernice, ako aj vzhľadom na skutočnosť, že priamym účinkom Smernice by jednotlivcovi bola uložená povinnosť, ktorú by podľa vnútroštátneho práva nemal¹⁰, **priamy účinok** Smernice nie je právne možný.

K otázke **nepriameho účinku** Smernice (*eurokonformný* výklad Zákona) zaujali právne stanovisko všetky krajské sudy, pričom dominantná väčšina vyjadrila názor, že Smernici nie je možné vo veci členenia splátok spotrebiteľského úveru na splátky istiny, úrokov a iných poplatkov priznať nepriamy účinok, a to vzhľadom na skutočnosť, že by sa jednalo o výklad *contra legem*, nakoľko požiadavka Zákona je od Smernice odlišná a zákonodarca v Zákone zakotvil požiadavku prísnejšiu od požiadavky Smernice.

Na problematiku rozporu medzi Zákonom a Smernicou vo veci členenia splátok spotrebiteľského úveru na splátky istiny, úrokov a iných poplatkov podstatným spôsobom reagoval aj samotný zákonodarca, ktorý **dňa 12.10.2017** prijal zákon č. 279/2017 Z. z., ktorým s účinnosťou od 01.05.2018 upustil od požiadavky členenia splátok. Vyššie uvedenú zmenu zákonodarca odôvodnil skutočnosťou, že bez takejto zmeny by bol Zákon (naďalej) v rozpore so Smernicou a tiež dôvodom, že týmto krokom zákonodarca napráva skutočnosť, že Slovenská republika pri implementácii Smernica išla, napriek požiadavke tzv. úplnej harmonizácie, nad rámec podmienok stanovených Smernicou. Samotný zákonodarca tak priamo potvrdil, že Zákon je v tejto otázke v rozpore so Smernicou a že eurokonformný výklad Zákona skrze zásadu zákazu výkladu zákona *contra legem* nie je možný.

---

¹⁰ Spotrebiteľovi by bola uložená povinnosť platiť úroky a poplatky, ktorú by inak, vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť spotrebiteľského úveru podľa národnej legislatívy, nemal.

5. POZNÁMKA NA ZÁVER

Vyššie uvedené sa v plnom rozsahu vzťahuje aj na otázku doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru – náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) Zákona), kde zákonodarca vyššie citovanou novelou zákona **vypustil** s účinnosťou od 01.05.2018 z citovaného ustanovenia požiadavku uvádzania „*termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru*“, a to z rovnakých dôvodov, pre ktoré novelizoval ustanovenie § 9 ods. 2 písm. l) Zákona (členenie splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky iných poplatkov).

Požiadavka Zákona pred novelizáciou	Požiadavka Zákona po novelizácii	Požiadavka Smernice
Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať ... <i>dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru</i>	Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať ... <i>dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere</i>	Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza <i>dĺžku trvania zmluvy o úvere</i>

V zmysle vyššie uvedeného tak vyplýva, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí, pod sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti, do 30.04.2018 obsahovať uvedenie aj doby jej trvania, aj termínu konečnej splatnosti, pričom táto náležitosť musí byť v zmluve uvedená „*zrozumiteľne a stručne*“ tak, ako to predpokladá ustanovenie článku 10 ods. 2 Smernice, v zmysle ktorého „*Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza...*“. Vzhľadom na *expressis verbis* požiadavku Zákona, ktorý taxatívne vymenúva náležitosti Zmluvy, a na požiadavku Smernice, aby tieto náležitosti boli vyjadrené zrozumiteľne a stručne, musia byť tieto náležitosti v Zmluve jednoznačne uvedené a bremeno neuvedenia týchto náležitostí zo strany veriteľa nemá byť prenášané na spotrebiteľa s tým, aby si tieto náležitosti odvodil výkladom z iných náležitostí Zmluvy.

V Bratislave, dňa 21.02.2018

WEBBER LEGAL, s.r.o.

Mgr. Anton Pavúk

advokát a konateľ